

2/6 LS

DE KORHAAN

UITGAVE: VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

Tijdschrift voor vogelstudie en waarnemingen uit het gebied tussen Eem en Vecht.

Tevens orgaan van de Vogelwerkgroep het Gooi e.o.

Redactie-secretariaat: J. L. M. Bos, Parallelweg 9, Bussum, Telefoon (02159) 11020

Overname van artikelen of gedeelten daarvan uitsluitend met toestemming van de redactie.

Abonnementen f 7,50/jaar; leden gratis. Te voldoen door storting op giro nr. 328587 der A.B.N. filiaal kantoor 's-Gravelandseweg 9 te Hilversum, ten gunste van V.W.G. het Gooi (rekeningnummer 55.06.23.647).

Advertenties f 25,— per 1/6 pag. per min. 6 nummers.

De Vogelwerkgroep het Gooi e.o. stelt zich ten doel studie en bescherming van vogels in de ruimste zin. Haar werkterrein wordt voornamelijk omsloten door Eem en Vecht.

Samenstelling bestuur

Voorzitter: J. L. M. Bos, Parallelweg 9, Bussum, tel. 02159 - 11020.

Secretaresse: mevr. R. de Wijs-Tabois, Stalpaertstraat 10, Hilversum, tel. 02150 - 12928

*Penningmeester: G. v. d. Kuip, Beresteinseweg 64, Hilversum. *Mij J. van Donkersgoed Larumw. 306.**

Leden: mevr. Carla Holzenspies, Naarderstraat 170, Huizen, tel. 02152 - 3607.

J. van Dijk, Wartenalaan 14, Weesp, tel. 02940 - 2822.

D. A. Jonkers, Hoflaan 8, Hilversum, tel. 02150 - 16696

Dr. J. A. Smits, Burg. Lambooylaan 15, Hilversum, tel. 02150 - 14624.

Commissies voor

Avifauna: voorzitter: S. H. v. d. Meulen, Oud Bussummerweg 32, Bussum, tel. 02159 - 15413.

secretaris: D. A. Jonkers, Hoflaan 8, Hilversum, tel. 02150 - 16696

Nestkasten: voorzitter: J. v. Dijk, Wartenalaan 14, Weesp, tel. 02940 - 2822.

secretaris: J. v. d. Geld, Lange Heul 59, Bussum, tel. 02159 - 12531.

Ringonderzoek: voorzitter: K. Visser, Naarderstraat 170, Huizen, tel. 02152 - 2822.

secretaris: D. A. Jonkers, Hoflaan 8, Hilversum, tel. 02150 - 16696

Zuidelijk Flevoland: voorzitter: J. L. A. Blonet, Gr. Florislaan 52, Bussum, tel. 02159 - 17470.

secretaris: J. Harder, Reigerstraat 12, Hilversum.

Lidmaatschap: f 7,50 per jaar voor personen van 18 jaar en ouder. Op te geven bij het secretariaat. Contributiebetaling door storting op giro 328587 van de A.B.N. te Hilversum ten gunste van V.W.G. het Gooi (rekeningnummer 35.06.23.647), Filiaalkantoor 's-Gravelandseweg 9, Hilversum.

PROGRAMMAGrote avonden (elke vierde donderdag van de maand)

- (23) januari prof. dr. K.H.Voous over "Verspreiding van de zeevogels over de Noordelijke Atlantische Oceaan" met dia's. (verzoek aan de leden tijdig aanwezig te zijn.)
- 27 februari De heer N.Marra met vogeldia's en de heer E.Boeve met de films "Winterkoning" en "Koolmees".
- maart Ledenvergadering. Na de pauze de heer J.Schouten met "Vogels van IJsland" met dia's.
- april mevrouw T.Bloem-Margadant over "Vogels van Noord-Amerika" met geluiden en dia's.
- De laatste avond vóór de vakantiemaanden zal op 22 mei worden gehouden. Al de bijeenkomsten zijn in de Openbare Leeszaal, 's-Gravelandseweg 55, Hilversum, aanvang 20.00 uur.
-

Werkavonden (Elke eerste donderdag van de maand)

- (7) januari commissie Zuidelijk-Flevoland.
- (6) Februari avifauna-commissie.
- (6) maart commissie Zuidelijk-Flevoland.
-

Excursies (elke derde weekeinde van de maand)

- 22 december Zeeuwse stromen
- 19 januari de Flevolanden
- 23 februari pleisterplaatsen van ganzen in Friesland
- 29 en 30 maart weekend op Texel

Volgende excursie data: 20 april en 25 mei

.....

Programma chronologisch (tot maart)

- 22 december excursie naar de Zeeuwse stromen
- 7 januari commissie Zuidelijk Flevoland (dinsdag)
- 19 januari excursie naar de Flevolanden
- 23 januari prof. dr. K.H.Voous in Openbare Leeszaal
- 6 februari Avifauna-commissie
- 16 februari excursie naar Friesland
- 27 februari film en dia avond heren N.Marra en E.Boeve
-

Activiteiten van andere organisaties

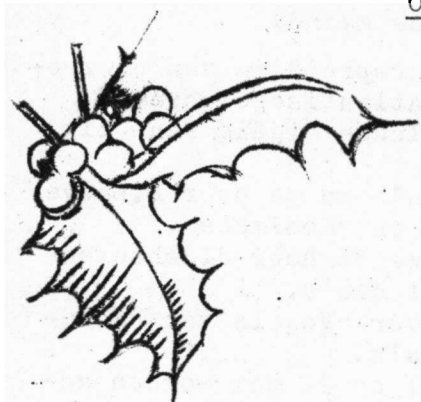
Ornithologische Unie: 21 december, Zoologisch Laboratorium te Utrecht, films van Engelse Vogelbescherming (visarenden, sneeuwuilen en zee-arenden) en de heer P.Kop over "De rui van jonge en oude futen en het verband met het baltsgedrag"

Vogelbescherming: algemene ledenvergadering 70-jarig bestaan Ned. ver. tot Bescherming van vogels. Dit op 22 februari 1969.

.....

Opgave excursies

Om deel te kunnen nemen aan de excursies is het beslist gewenst, dat men zich vooraf opgeeft bij onze secretaresse. Aanmelding vergezeld doen gaan van de opmerking wel/geen autobezitter.

OUD EN NIEUW

Op zaterdag 14 december hebben wij voor de radio een programma over vogelbescherming mogen verzorgen. Het was puur toeval, dat ons die kans werd geboden. We hebben gepoogd er iets aardigs van te maken, in zoverre, dat nog mogelijk was in de twee dagen tijd, welke ons nog vóór de uitzending ter beschikking stonden. We hebben dus de kans gegrepen onze Vogelwerkgroep in bescheiden mate uiteraard, ook via de radio in de publiciteit te brengen.

Nog juist voor het sluiten van deze Korhaan; krijgen wij bericht van de gemeente Huizen, dat aan onze wens de afgraving in de Wolfskamer zodanig voort te zetten, dat de oeverwaluwkolonie kan worden behouden, zal worden voldaan!!

Zouden wij door deze twee recente feiten opnieuw ons bestaansrecht hebben bewezen? Oordeelt U zelf maar. We staan voor een nieuw jaar waarin wij opnieuw hopen op de medewerking van A L L E leden.

Mogen wij U allen prettige feestdagen en een gelukkig en Voorspoedig 1969 toewensen !!

J.L.B.

.....

Bestuursmededelingen

Subsidies: Blijkens de gemeentebegroting mag de VWG van de gemeente Laren f 50,- aan subsidie tegemoet zien. De gemeenten Eemnes en Blaricum beschikten afwijzend op ons verzoek. Van de zijde van de gemeente Hilversum en Bussum mochten wij eveneens een positieve reactie ontvangen. Hier zal het subsidiebedrag nog worden vastgesteld.

Correspondentie: De gemeente Huizen werd gevraagd zodanige voorzieningen te treffen, dat de grootste oeverwaluwkolonie van het Gooi kan worden behouden. De gemeente Bussum stemde in met ons verzoek een "Winterboom" verblijfplaats van de Rosse vleermuis (!), zo mogelijk te bewaren. Van de zijde van het Zoologisch Laboratorium, mochten wij een dankbetuiging ontvangen voor onze activiteiten de winterboom voor omkappen te behouden.

Bestuursmutaties; Onze penningmeester de heer G.v.d.Kuip heeft in verband met het vervullen van de dienstplicht en de wens in de jeugdbonden regelmatig hun afgevaardigden te rouleren, afscheid genomen van het bestuur. Wij hebben mej. N.Donkersgoed, Larenseweg 38 b, Hilversum, bereidgevonden het penningmeesterschap over te nemen. Voorts vertegenwoordigt de heer J.Harder thans de Jeugdbonden in ons bestuur.

Ook één van de oprichters de heer J.v.Dijk gaat het bestuur verlaten. Van hem zal in januari afscheid worden genomen. Na het vertrek van de heer v.Dijk die in verband met drukke werkzaamheden heengaat, telt het bestuur weer zeven personen.

Contributie: Onze nieuwe penningmeesteres is met grote voortvarendheid aan het werk gegaan. U kunt binnenkort, geheel in nieuwe stijl dus, de stortingskaarten voor betaling tegemoet zien.

Huisgenootleden: Het bestuur heeft besloten het huisgenootenlidmaatschap in te stellen. Echtparen betalen in het vervolg samen f 11,-. Elk tweede (of meer) huisgenootlid f 3.50 per jaar.

Jachtperikelen: Het bestuur heeft in een schrijven aan de Kon. Ned. Jagersvereniging zijn verontrusting uitgesproken over de toenemende klachten welke de VWG bereiken over de onweidelijke jachtmethoden in het Ankeveense Plassengebied. Tot onze vreugde is in bijzonder positieve zin op deze brief gereageerd. Er is een ernstig onderzoek ingesteld naar de groend van de klachten. In een gesprek met de vertegenwoordigers van de Gooise afdeling is de wens naar meer contact naar voren gekomen. Elders in de Korhaan treft U een artikel aan van een van onze Controleurs Vogelwet met de oproep terstond overtredingen van de Vogelwet te signaleren. Elders ook meer over "lijsterpastei".

De Korhaan: De leden worden gevraagd adverteerders te winnen voor "De Korhaan", zodat binnen enige tijd opnieuw kan worden overgegaan tot uitbreiding van het blad met een tweede advertentiepagina. Kosten per advertentie f 25,- voor één jaargang. Kleine annonces f 1,- per regel. Kopy bestemd voor de Korhaan, bij voorkeur getypt, naar het redactiesecretariaat.

HET IS VERBODEN artikelen uit dit blad over te nemen, te vermenigvuldigen of te kopiëren, tenzij met schriftelijke toestemming van de redactie.

.....

In BUSSUM: Laatste ooievaarsnest verdween in 1922

Bussum.-. Deze eeuw nog hebben ooievaars in Bussum gebroed. Een jonge vogelliefhebber, op zoek naar historische gegevens over de Gooise vogelwereld, kwam tot deze ontdekking. Hij kon zelfs dankzij enkele oude Bussumers, nog aardig de plaatsen bepalen. In 1922 verdween pas de laatste ooievaar uit het Bussumse "stadsbeeld", dat was toen de boerderij van boer Aalders op de hoek van de Prinsenstraat en Laarderweg werd gesloopt.

Ongeveer op deze plaats werd in 1924 een rijtje winkels en ook het broederklooster, nu televisiestudio, gebouwd. Het betrof hier een nest in een boom, een bouwsel op een afgezaagde stam. Maar Bussum telde in de jaren 1910-1918 nog meer ooievaarsnesten: in de Prinsenstraat achter de boerderij van "Jan Pot", wiens ware naam nog nog niet kon worden opgespoord. Hier lag het nest op een wagenwiel, dat weer op een paal was bevestigd.

Bij boer van Schaik op de "Engh", bevond zich eveneens een nest in een boom en bij boer Van Beek was een wagenwiel op het dak van boerderij "De Kaap" gedeponneerd. Deze boerderij stond aan de Lange Heul.

OUD-BUSSUM

Bekend is ook nog het nest op Oud-Bussem, de boerderij van Florid Voß. Naarden telt thans nog een onbewoond nest; op één van de Vesting-eilanden opgetrokken door vogelliefhebber B.J.v.Ingen. Helaas zullen er vermoedelijk nimmer meer ooievaars broeden. Al zijn er plannen in ons land te beginnen met een ooievaarsfarm, zoals in Zwitserland.

Het is daar mogelijk gebleken ooievaars geïmporteerd uit Algerije aan het broeden te brengen, maar deze dieren keerden na de herfsttrek niet meer Zwitserland terug.

Mochten er ooit in de toekomst dank zij de actie van Vogelbescherming weer ooievaars op Nederlandse nesten verschijnen, dan zullen zij he-

Onschuldvogels die zich dood trekken.....(doelloos westwaarts)
(door Gerard Buhr)

Ons lid G.Buhr uit Naarden, is thans dienstplichtig militair in.....
het Franse leger. Deze "Alpin" verraste ons met twee bijdragen.

De eerste gaat over ..
Notenkrakers

in ongewoon grote schaar op het strand van de gasten opschrikken: zijn Siberische noten- nengedrongen.

In twee "vlagen" - op kwamen de chocolade- re benaming o.a. ; wijk-Holstein binnen- genoeg begeleid van pootvalken.

De invasie veroorzaak- tafette onder de Duitse op hun beurt uitzwerm- gers waar te nemen.

De notenkrakers lieten zich tot op twee meter benadren, terwijl enkele zich inderdaad als "onschuldsvogels" voordeden: boeren sloegen ze dood, auto's verpletterden ze- voor vogelkenners het bewijs, dat die Siberiërs op hun trek hier voor het eerst op mensen en beschaving stuitten.

Terwijl vogelkenners de oorzaken van zo'n plotselinge invasie proberen te doorgronden, leeft het raadsel van de vreemde vogels tegenwoordig onder de mensen, zoals vroeger de fantasie en het bijgeloof. Onregelmatig verschijnende diersoorten gelden altijd als teken aan de wand, als voorboden van oorlog en pest, van hongersnood en strenge winters.

Doch als men de analen van het vogelonderzoek nagaat, vliegt de Siberische notenkraker niet altijd voor de schaduw van de wereldgeschiedenis uit. Hoewel er grote zwermen tijdens de weveropstand in Silezië (1844) en in de strenge winter van het oorlogsjaar 1917 waargenomen werden, werden ze ook in de herfst van 1933 gezien. En ondanks hun duistere voortekenen, werden ze in 1907 tijdens de Vredesconferentie in Den Haag gesignaleerd, evenals tijdens het bezoek van de Tsaar aan Berlijn in 1913.

Ook in de jaren zonder speciale gebeurtenissen, zoals in 1947 en 1954, zijn ze waargenomen.

De wetenschapsmensen betitelen deze vogelsoorten, die ongewoon grote afstanden van noord- of oost-Europa naar midden-Europa afleggen als invasievogels.

Hiertoe behoren ook de pestvogels, de kruisbekken, de sneeuwuil en de rose spreuw. En slechts bij weinigen van deze vogels is de oorzaak, van hun plotselinge westwaarts trekken gevonden.

Als ik het wel heb, weet men van geen enkele invasievogelde ware redenen van hun wegtrekken (slechte jaren??)

Wat betreft de Siberische notenkraker, gelooft de Russische onderzoeker A.N.Formosov op het spoor gekomen te zijn van de oorzaken van zijn invasies. In 1933 reeds ontdekte de professor samenhang tussen verplaatsingen van notenkrakers en de hoeveelheidsdennezaad, die uit het rijk van de notenkrakers per Transsiberische spoorlijn afgevoerd werden. Want de dennezaden, die zich in de dennekegels bevinden, vormen het voedsel van de notenkrakers, die ze in de herfst ook als reserve voor tijden van nood verstoppt.

De duistere vogels kwamen ren. Plotseling waren ze Noordzee en deden de bad- voor het eerst sinds 1954 krakers ook Duitsland bin-

3 augustus en begin sept.- bruine notenkrakers (ande- "Onschuldsvogel") Sleet- vallen, vaak merkwaardig zwermen Russische rood-

te een ware telefoon-es- amateur ornithologen, die den om de zeldzame indrin-

(Door D.A. Jonkers)

Op 19 maart 1902 werd in Parijs een verslag gesloten om de vogels te beschermen, welke nuttig voor de landbouw konden worden beschouwd. Ondertekenaars waren Duitsland, Oostenrijk, Nederland, België, Frankrijk, Spanje, Luxemburg, Portugal, Liechtenstein, Monaco, Hongarije, Griekenland, Noorwegen, Zweden en Zwitserland. In 1912 trad de vogelwet in Nederland in werking. Vervolgens werd in 1936 de nieuwe vogelwet van kracht, welke nu nog wordt gehanteerd. Het volgende hieruit is voor ons vogelliefhebbers van belang :

- a. beschermde vogels zijn alle vogels, die behoren tot de in Europa in het wild levende vogels met uitzondering van de vogels genoemd in artikel I van de Jachtwet. Onder "in het wild levende vogels" worden niet alleen broedvogels verstaan, ook het voorkomen is al voldoende. De Siberische notenkraaker valt dus wel onder de vogelwet.
- b. het doden, pogen te doden, vangen of pogen te vangen van beschermde vogels is verboden. Evenzo het zich onder zich hebben, te koop vragen, te koop aanbieden van beschermde vogels. Voorts het zoeken of pogen te zoeken van hun eieren. Ook het verstoren of het pogen de nesten van beschermde vogels te verstoren, is niet toegestaan.

Hierbij moet worden opgemerkt, dat "vogels" ook zijn : lichamen, al dan niet geprepareerd, huiden en delen er van. Voor eieren geldt nog lege schalen waaruit de inhoud door één of meer openingen is verwijderd.

De uitzonderingen :

kooivogels : deze vogels mogen in kooien worden gehouden, het vervoer er van is echter niet toegestaan. Deze vogels zijn : merel, vink, putter, sijs, kneu, groenling, geelgors en kauw.

De goudvink is dus géén kooivogel !

De huismus is onvoorwaardelijk onbeschermd. De voorwaardelijk beschermde vogels zijn o.a. : mantel-, zilver- en kokmeeuw en spreeuw. Voor deze vogels stelt het Ministerie van Landbouw jaarlijks een periode vast waarin zij niet zijn beschermd.

jachtvogels : (vogels, die onder de jachtwet vallen)

- a. klein wild : patrijzen, fazanten, houtsnippen en duiven
- b. waterwild : ganzen (alle soorten met uitzondering van brand-, rot- en canadagans) en eenden (met uitzondering van kroon-, zwart- en grote zeeënd, gebilde zeeënd, grote- en middelste zaagbek, nonnetje en ijseend) maar wél met : poelsnip, watersnip en bokje, goudplevier en meerkoet

C. schadelijk wild: houtduif, vlaamse gaai, ekster, roek, kauw, zwarte kraai en bonté kraai.

De praktijk : er worden veel vogels gevonden, die verkeers-, draad- of ruitenslachtoffer zijn. Sommige exemplaren zijn nog gaaf en de vinder(ster) wil zijn (haar) vondst laten prepareren. Men is verplicht met de vogel naar de politie of een controleur vogelwet te gaan. Op deze wijze moet men na laten kijken of de vogel een natuurlijke dood is gestorven. Op een C2-vervoersvergunning wordt na inspectie de gewenste preparateur vermeld. Vergunningen worden alleen voor erkende preparateurs afgegeven.

Omgekeerd mag een preparateur nooit een vogel aannemen zonder C2-vergunning. Alle vogels, die hij prepareert worden genoteerd en voorzien van een ring met een nummer. Helaas wordt er nog steeds op grote schaal clandestien opgezet. De vraag bepaalt het aanbod.... Er worden zelfs vogels voor zekere doeleinden geschoten. Recent zijn de verhalen over geschoten notenkrakers variërend in prijs van f.20.- tot f.150.- Mogelijk zijn er leden in bezit van een vogel(s) zonder ring. In dit geval verzoeken wij hun ons behulpzaam te zijn bij het opsporen van niet erkende preparateurs. Het leek ons nuttig de adressen te verstrekken van de controleurs Vogelwet 1936 (de CV's 36) in het Gooi. Zoals bekend mogen zij bij het constateren van overtredingen verbaliserend optreden.

H.W. Fisher, Mecklenburglaan 38, Bussum, P.L.Ploeger, Van 't Hoffweg 25 Bussum, H.V.C.L. Donleben, Neuweg 328, Hilversum, J.B.M. Frencken ch. Gerardtsweg 71, Hilversum, J.Hink, Besselstraat 9, Hilversum, J.Taapken, Utrechtseweg 43, Hilversum, D.Veenman, Helmerslaan 11, Hilversum, C.L.M. Steen, Adm. de Ruyterlaan 139, Hilversum, A.Raspe, Bestevaer 8, Huizen, H.J.Slijper, Schoonpad 9, Laren en D.A.Jonkers, Hoflaan 8, Hilversum.

(Deze controleurs zijn uitgenodigd voor een gezamenlijke, oriënterende bespreking. De bedoeling is hun werk wat te activeren en te coördineren.)

.....

vervolg : Onschuldvogels, die zich dood trekken

Als er een jaar is met weinig dennezaden worden de notenkrakers tot wegtrekken gedwongen. Doch ook, als er sprake is van een reeks "goede" jaren, komt het voor, dat zij de taiga verlaten. De populatie bereikt dan zo'n extreme dichtheid, dat een normaal vruchtjaar niet toereikend is voor de voeding. Bovendien leeft de notenkraker niet te graag in een al te groot gezelschap van soortgenoten. Teveel van hen irriteert de vogel: reden alweer om weg te trekken.

Het tegelijkertijd voorkomen van de notenkrakers en de roodpootvalken dit jaar in Duitsland (en ook in Nederland ! red.), wordt door de Duitse vogelkenners louter toeval genoemd. De roodpootvalk is geen invasievogel. Hij broedt in Siberië en trekt in de herfst naar Amerika. Vaak met omwegen, zoals dit jaar.

Terwijl de valken echter steeds hun winterkwartier bereiken, trekken de notenkrakers doelloos westwaarts. De ornithologen hebben ze noch in de landen waar ze naar toe getrokken zijn, broedend waargenomen, noch hebben ze ooit terugtrekkers naar het oosten gezien. Deze "onschuldvogels", zo meent de vogeltrek-expert E. Schütz, "trekken zich dood"
.....

.....

LEDENMUTATIES

Bedankt als lid : Ed. Kieckens, 's-Gravenland

nieuwe leden : K.M.Schaap, Wirixstraat 22, Hilversum

J. Alberts, Aakplein 10, Utrecht

mevrouw A.M. Cornelissen-Bernhard, Liebergerweg 130,
Hilversum

A.Emerius, Burg. Schoonklaan 2, Hilversum

L.F. Rijnja, Plaggeweg 1, Bussum

Totaal aantal leden per 1 dec. '68 : 135.

Excursie Vogelwerkgroep het Gooi naar

de "Zeeuwse Kreken" op zondag 22 december 1968

Verzamelen en vertrek : Oosterspoorplein, Hilversum (achterkant station) om half acht !

Excursieleiders : D.A.Jonkers en J.v.d. Berg. Kosten plm. f.7.50

Opgave uiterlijk vrijdagavond 8 uur bij mevrouw R. de Wijs-Tabois, Stalpaertstraat 10, Hilversum, telefoon 12928. Gelet op het nu reeds bekende, grote aantal deelnemers, doen wij een dringend beroep op onze leden-autobezitters, zich snel op te geven !!!

Route :

richting Utrecht, via verkeerscircuit Oude Rijn naar Rotterdam, over de Brienoordbrug naar Barendrecht en vervolgens over de brugover de Oude Maas. Hierna rechts richting Numandorp en naar de Haringvlietbrug (tol...f.2,50 per auto). Na deze brug rechts van de weg parkeren : Ganzenpleisterplaats Ooltgensplaat normale aantallen ganzen zijn hier : grauwe gans en brandgans bij duizenden.... kol- en rietgans bij honderden.... Deze pleisterplaats vormt één geheel met die van het Hollands Diep, het Volkerak en het gebied bij Willemstad !

richting Oude Tonge, langs de Grevelingendam met (?) rotganzen.... en via Bruinisse naar Schouwen Duivenland. Langs Ziekrikzee naar Haamstede en Westerschouwen voor onze eerste pleisterplaats : koffie ! Hierna richting Koudekerke, met links een moerassig kreekgebied, de Koudekerkse Inlagen, belangrijke pleisterplaats voor honderden rotganzen en smienten.... Rechts op de Oosterschelde komen dikwijls zee- en eindreenden voor.

de dijk volgen langs "Schelphoek" naar de hoofdweg, vervolgens eerste weg rechts langs de Flauwen, eveneens inlagen en zeer belangrijk voor waterwild, dan weer recht door en bij de hoofdweg richting Bruinisse, bij dit Zeeuwse stadje rechts naar Zijpe en daar de overtocht maken met de veerboot over het Zijpe. Recht door in de richting van Willemstad, bij Zevenhuizen links richting Heiningen en Oranjeoord en rechts de weg volgen tot bij de sluiswerken. Hier liggen de Anthoniusgorzen, waar niet zelden duizenden brandganzen verblijven....

wanneer de dag het toelaat vervolgen we onze weg naar Willemstad (bij Helwijk links) en gaan rechtsaf de Oostdijk op. Links liggen de hier bij ganzenliefhebbers zo befaamde buisganzen van het Hollands Diep, welke door industrievestiging worden bedreigd. Het gebied beoosten Noordschans zal door de vesting van Shell Chemie geheel verloren gaan. Bij Moerdijk kiezen we de richting Dordrecht om naar traditie de dag te beëindigen met erwtensoop.....

Ten slotte het consigne voor eenieder : NIET - tijdens een vogelkijk-stop - uit de auto's tenzij daartoe een teken wordt gegeven door de excursieleiders, die U nu reeds een prettige dag voorspellen !

Excursie Vogelwerkgroep het Gooi naar
de "Zeeuwse Kreken" op zondag 22 december 1968

Verzamelen en vertrek : Oosterspoorplein, Hilversum (achterkant station) om half acht !

Excursieleiders : D.A. Jonkers en J.v.d. Berg. Kosten plm. f.7.50

Opgave uiterlijk vrijdagavond 8 uur bij mevrouw R. de Wijs-Tabois, Stalpaertstraat 10, Hilversum, telefoon 12928. Gelet op het nu reeds bekende, grote aantal deelnemers, doen wij een dringend beroep op onze leden-autobezitters, zich snel op te geven !!!

Route :

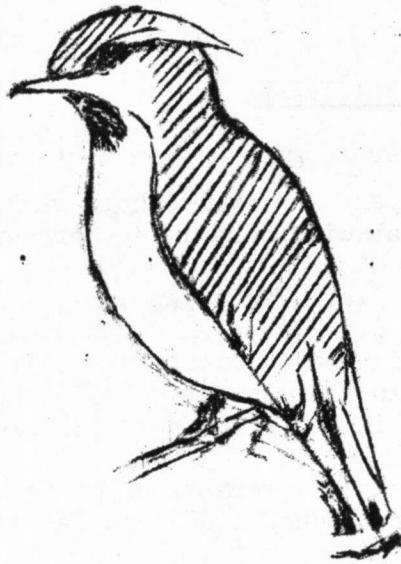
richting Utrecht, via verkeerscircuit Oude Rijn naar Rotterdam, over de Brienoordbrug naar Barendrecht en vervolgens over de brugover de Oude Maas. Hierna rechts richting Numandorp en naar de Haringvlietbrug (tol...f.2.50 per auto). Na deze brug rechts van de weg parkeren : Ganzenpleisterplaats Ooltgensplaat normale aantallen ganzen zijn hier : grauwe gons en brandgons bij duizenden.... kol- en rietgons bij honderden.... Deze pleisterplaats vormt één geheel met die van het Hollands Diep, het Volkerak en het gebied bij Willemstad !

richting Oude Tonge, langs de Grevelingendam met (?) rotganzen... en via Bruinisse naar Schouwen Duivendijk, langs Ziekrikzee naar Haamstede en Westerschouwen voor onze eerste pleisterplaats : koffie ! Hierna richting Koudekerke, met links een moerassig kreekgebied, de Koudekerkse Inlagen, belangrijke pleisterplaats voor honderden rotganzen en smienten.... Rechts op de Oosterschelde komen dikwijls zee- en eindereenden voor.

de dijk volgen langs "Schelphoek" naar de hoofdweg, vervolgens eerste weg rechts langs de Flauwen, eveneens inlagen en zeer belangrijk voor waterwild, dan weer recht door en bij de hoofdweg richting Bruinisse, bij dit Zeeuwse stadje rechts naar Zijpe en daar de overtocht maken met de veerboot over het Zijpe. Recht door in de richting van Willemstad, bij Zevenhuizen links richting Heiningen en Oranjeoord en rechts de weg volgen tot bij de sluiswerken. Hier liggen de Anthoniusgorzen, waar niet zelden duizenden brandganzen verblijven....

wanneer de dag het toelaat vervolgen we onze weg naar Willemstad (bij Helwijk links) en gaan rechtsaf de Oostdijk op. Links liggen de hier bij ganzenliefhebbers zo befaamde buitengorzen van het Hollands Diep, welke door industrievestiging worden bedreigd. Het gebied beoosten Noordschans zal door de vesting van Shell Chemie geheel verloren gaan. Bij Moerdijk kiezen we de richting Dordrecht om naar traditie de dag te beëindigen met erwtensoep.....

Ten slotte het consigne voor eenieder : NIET - tijdens een vogellijk-stop - uit de auto's tenzij daartoe een teken wordt gegeven door de excursieleiders, die U nu reeds een prettige dag voorspellen !

Er hebben zich enkele pestvogels laten zien, maar er kan toch niet van een invasie gesproken worden. Op 15 november vloog een exemplaar tegen de ruit van een woning aan de Oud-Bussumerweg in Bussum. Mevr. C. Holzenspies kreeg de vogel in bezit en slaagde er in hem aan het eten te krijgen.

Eerst besjes, zelfs uit haar hand en later ook universeel voer. Vrijdag 8 november zag Frans Rijnja een exemplaar aan de Eslaan, eveneens in Bussum en dezelfde waarnemer ontdekte er op 28 november nog eens vijf midden inAmsterdam, op

het Weesperplein bij de Wibautstraat. De tweede Gooise waarneming was afkomstig van Dick Jonkers, met op 10-11 drie exx. op de Eukenberg.

Ook elders uit het land komen berichten over pestvogels. "Fugelsje-Bosch", uit Leeuwarden, signaleerde de volgende Friese waarnemingen: 4-10 Terschelling 1 ex., 18-10 Grouw 1 ex., 19-10 Ameland een groepje, 26-10 Franeker 3 exx., en 16-11 Heerenveen 3 exx. . . . J.L.B.

+++++

ONZE BROEDVOGELS IN FRANSE ETALAGES (door Gerard Buhr).

Als Alpinist (Le Regiment de la Neige) kom ik vaak in Marseille. Ik heb er de tijd gehad eens te zien hoe het met de verkoop van de kleine zangvogels is gesteld is.

Zoals ieder wel weet wordt hier in het Zuiden zeer veel prijs gesteld op een schotel van deze vogels. In de étalages zag ik ettelijke tientallen zanglijsters, grote lijsters, koperwieken en kramsvogels hangen. Bovendien kwam ik in verscheidene winkels bundeltjes leeuweriken tegen.

Ik bekijk al deze vogels nauwkeurig want vorige maand schoot een kennis van mij n.l. een Siberische lijster. Helaas heb ik de vogel niet gezien, maar die kennis herkende hem direkt toen ik hem in de Vogelgids het plaatje liet zien.

Het overige gevogelte is het bekende jachtwild: patrijs, rode patrijs, fasant en een vogel waar men zeer veel prijs op stelt het korhoen.

Ik heb volop gelegenheid om met "inlanders" over de jacht te praten en daarbij hoor ik vaak vreemde dingen. Het blijkt b.v. dat zelfs mussen bijzonder in de smaak vallen (aan het spit) en ook spreeuwen worden niet versmaad. Volgens "kenners" moet je bij de spreeuwen echter de tong uitsnijden omdat anders het gerecht een bittere smaak krijgt.

Ik keek naar op toen ik hoorde dat zelfs vlaamse gaaien in de pan verdwijnen. De kraaietfamilie wordt niet met rust gelaten, getuige het volgende wrede verhaal. Hier in de Alpen, in de kleine gehuchtjes, worden ook eksters en (als men die kan bemachtigen) raven gegeten.....als bijna vliegvlugge jongen!! Ze worden uit het nest gehaald en doodgehaakt.

EIGEN BIBLIOTHEEK

Onze plannen tot een bibliotheek over te gaan hebben vaste vorm gekregen.

Onze VWG heeft de beschikking gekregen over enkele werkjes. Elke uitbreiding van de VWG-bibliotheek zal uiteraard in de Korhaan worden vermeld. Wij beschikken thans over:

"Vogels van Terschelling" door J.J.C.Tanis en
 "De vogels van Vlieland" door A.L.Spaans en C.S. Swennen.
 Voorts is onze bibliotheek uitgebreid met de overdrukken uit "Limosa":
 "De verspreiding van het wouwaapje in Nederland van Sj.Braaksma en
 "Een concentratie van grauwe ganzen in Nederland door T.Lebret en
 A.Timmerman.

Andere aanwinsten: Bericht no.7 van de "Internationaler Rat fur Vogelschutz" (Deutsch Sektion) en "Newsletter" (july-dec. 1967) van de "International wildfowl research bureau".

NIEUWE PUBLICATIES:

Verschenen is de "Avifauna van België". De prijs bedraagt f 7,50. Deze lijst van de in België waargenomen vogelsoorten en hun geografische vormen is via onze boekhandel-adverteerder, te bestellen. "De vogelwereld van het Amsterdamse Bos", door J.J.Frieswijk, een "Wetenschappelijke mededeling van de K.N.N.V." (f 3,50)

+++++

NOOIT MEER LIJSTERPASTEI !!!!! (door mev. M.Dowdeswell-Pos)

Zoals de meeste leden van de Vogelwerkgroep inmiddels ter ore is gekomen, is het vorig jaar door een bekende comestibleszaak in Bussum blikken geïmporteerde lijsterpastei verkocht. Het protest van vogelvrienden had tot resultaat dat de blikjes uit de verkoop werden genomen, maar toen enige tijd geleden een onzer leden ter controle informeerde of men lijsterpastei verkocht, luidde het antwoord: "Aan het eind van deze maand (November) is zij weer volop in voorraad". Zelfs werd verzekerd dat men de pastei niet van te voren behoefde te bestellen, "omdat zij uit voorraad verkocht werd".

Ten overvloede belde iemand daarna de desbetreffende zaak op en vroeg eveneens naar lijsterpastei. Het antwoord, waarnaar de vrouwelijke employe eerst moest gaan informeren omdat zij het zelf niet wist, luidde, "dat de pastei in elk geval vóór de kerstdagen aanwezig zou zijn".

Geheel los van de Vogelwerkgroep gaf een lid van de Dierenbescherming, die dit ter ore was gekomen, één en ander aan het hoofdkantoor in Den Haag door. Het gevolg was een briefwisseling met de eigenaar van de comestibleszaak, die categorisch ontkende dat hij opnieuw de lijsterpastei zou gaan verkopen en telefonisch aan één van onze leden mededeelde dat de informatie hierover door zijn personeel gedaan, berustte op "het enthousiasme van zijn mensen voor zijn zaak", die van mening waren dat wat een klant vroeg, ook verkrijgbaar moest zijn!

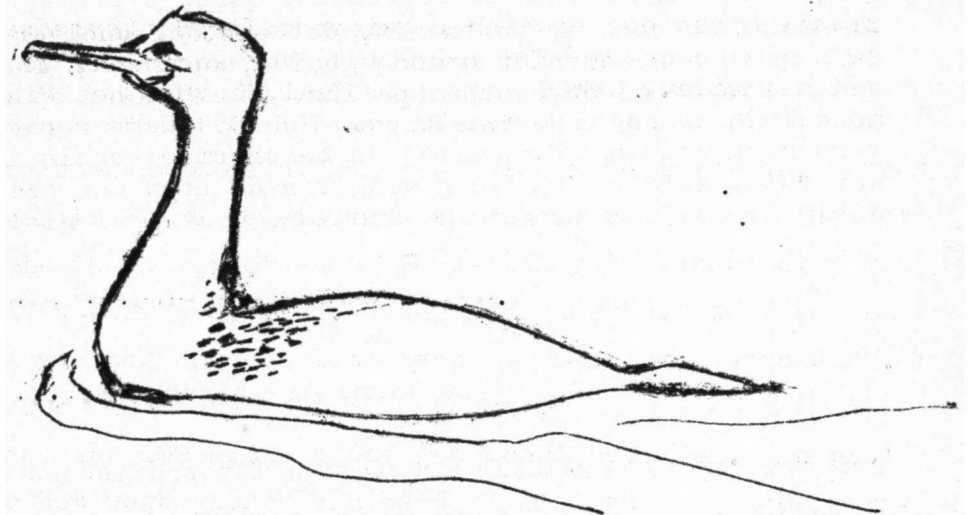
In elk geval hebben we nu de zekerheid, dat dit géén lijsterpastei zal zijn! Men ziet hoe goed het is als alle leden in deze aktief blijven en als zij bemerken dat er iets plaatsvindt wat onze vogels betreft, dat niet door de beugel kan, zij dit onmiddellijk aan ons bestuur doorgeven!!!!

De aalscholvers (phalacrocorax carbo) en hun visgewoonten

(Door D.A.Jonkers)

Op één van onze tochten over de dijken van Zuidelijk-Flevoland, hebben Fr.Rijnja en ik geruime tijd de vissende aalscholvers in het "zuiggat" gade geslagen. Dit is een groot en vermoedelijk vele meters diep gat tussen het gemaal en Lelystad-haven. Gedurende anderhalf uur maakten wij aantekeningen van het doen en laten van de Naardérmeer-broeders. Zij visten massaal op de grote hoeveelheden vis, welke zich in het 800 meter lange en ongeveer 100 meter brede gat moest bevinden. De poel was ontstaan door het wegbaggeren van zand en klei bestemd voor werkzaamheden elders. Bij het wegpompen van het water bleef de vis, in alle soorten en maten in dit watervogels-luilekkerland, achter !

Langs de randen van het gat en in het water hielden zich ongeveer 750 aalscholvers op. Zij visten min of meer systematisch : als een convooi, dat opstoot, zwommen de vogels al vissend in de lengterichting van de plas. De onderlinge afstand bedroeg zelden meer dan een meter. Had een vogel een vis aan de "haak" geslagen, dan bleef hij wat achter. Na het verorberen van de prooi vloog hij naar de kop van de "vloot". Wanneer de voorste vogel uit het water opvloog, volgde meteen het gehele gezelschap. Af en toe begaf zich een aalscholver naar de kant om uit te rusten. .

Had hij een vis bij zich, dan was het zaak de maaltijd zo snel mogelijk naar binnen te werken, want anders werd hij door de anderen op de oever gemolesteerd. Soms hielpen daarbij de blauwe reigers (ardea cinerera). De reigers gingen soms boven de vissende aalscholvers "hangen" om te pogen met een snelle greep de prooi over te nemen.

De aalscholvers hielden zich op de volgende wijze bezig met het vangen van vissen. Zij achtervolgden hun prooi onder water. Daarbij werd de duikrichting slechts zelden enigszins veranderd. De vis werd in het midden vastgegrepen en boven water gekomen net zo lang heen en weer geschoven, totdat de vogel de buit bij de kop vast kon houden. Vervolgens draaide hij de snavel een kwartslag en slikte de vis in. Hierna schudde de vogel zijn kop, dronk een beetje water en sloeg met zijn vleugels.

Tweemaal konden wij waarnemen, dat een aalscholver een aaltje ving, die hij op zeehondenmanier omhoog gooide, opving en inslikte. Een van de vogels "miste" de opgeworpen paling. De aal kwam op zijn rug terecht en gleed het water weer in. De vogel dook er als de weerlicht weer achter aan. De grotere palingen werden overigens zoals de vissen, ondanks de glibberige beweeglijkheid, naar binnen gewerkt.

Het aantal rustende en zich drogende vogels was in drie groepen verdeeld: 62, 83 en ongeveer 450 stuks. Soms kwamen nieuwe vogels aangevlogen uit de Markerwaard. De nieuwelingen voegden zich steeds bij de grootste groep. Na een verstoring voegden de twee kleine groepen zich samen. Op het gerommel van een naderend onweer, reageerden de vogels niet, maar wel op de regen die volgde. Ongeveer 150 exemplaren begaven zich te water en gingen vissen. Ook bij een tweede bui koos een groep aalscholvers het zwemboven het regenwater.

Om een beeld te krijgen van de duiktijden, werden deze genoteerd. Die tijden varieerden van 6 tot 31 seconden. De hierbij afgelegde afstanden bedroegen minimaal 3 en maximaal 30 meter. Gedurende 28 duiken kon slechts driemaal de vangst van prooi worden geconstateerd. Slikken de vogels kleine visjes onder water al in? Bekend is, dat vaalscholvers geweldige hoeveelheden vis kunnen eten. Per dag verwerken zowel jonge als oude vogels ten minste 400 gram vis. "Onze" 750 aalscholvers moesten er dus dagelijks in totaal 300 kilo vis naar binnen werken. Zij bevonden zich al enkele weken op en rond het zuig gat. De hoeveelheid vis moet er dus geweldig groot zijn geweest.

De kolonie in het Naardermeer waar ongetwijfeld onze vogels vandaan kwamen, zal vermoedelijk in de komende jaren sterk achteruit gaan. Een aanzienlijk van de beschikbare visgrond is in land omgezet. De randmeren zijn als voedselgebied vrijwel te verwaarlozen, vooral door de vervuiling van het water. Ook de recreatie zal de voor het vissen nodige rust, vermoedelijk belangrijk verstoren. In 1954 werd bepaald, dat de aalscholvers niet zouden behoren tot de beschermde vogels in de zin van de Vogelwet 1936. Alleen in de omgeving van de toen aanwezige kolonies waren zij dit wel. Zou een herziening van deze maatregel niet dringend gewenst zijn?

.....

De keep, die terugkwam.....

Dat trekvogels geweldige prestaties leveren is ons wel bekend. Af en toe horen we weer eens van frappante staaltjes, zoals de vorige week....

De heer K. Visser ving in de tuin achter zijn woning een keep. Een vogel met een ring. Hij noteerde het nummer en stelde tot zijn verbazing vast, dat dit dezelfde keep was, welke hij in de herfst van 1967 had geringd - in zijn tuin - in de herfst van 1968 - op dezelfde plaats gevangen - en nu weer in 1969! Voor de derde achtereenvolgende keer presenteerde zich de vogel. Het wakt wel grote nieuwsgierigheid te weten waar deze vogel naar toe trekt om te broeden....en vooral, welke weg uit het hoge noorden hij volgt om via allerlei gevaarlijke wegen, dat ene tuintje terug te vinden in het verre Nederland!

EXCURSIE ZUIDELIJK FLEVOLAND

De VWG-excursie van 10 november naar Zuidelijk-Flevoland, is in de mist blijven steken. Gelukkig bleek de nevel zich in een bijzonder trage gang zuidwaarts te begeven, zodat niettemin de 28 deelnemers met de zeven auto's, een gehele dag konden genieten van de Flevolandse vogelwereld. Het was een bijzonder geslaagde dag en er werd menig aantrekkelijke waarneming gedaan. De excursie werd geleid door de VWG-commissie "Zuidelijk-Flevoland".

Er werden ongeveer 70 soorten vogels waargenomen waaronder krooneend[†], 5 smelleken ⁰⁰, bruine- en blauwe kiekendief, 2 grote piepers, ijsgors, putter, oeverpieper, roodhalsfuut, sperwer⁰, ransuil, goudvink, 2 groepjes fraters en 2 groepen grauwe ganzen op het Gooimeer. Enkele van de enthousiaste deelnemers, gaven zich meteen op voor een herhaling via een ritje met één van de leden van de commissie!

+++++

OEVERZWALUWEN IN HILVERSUM (Riparia riparia).

Ook in Hilversum is er het afgelopen jaar een oeverwaluwkolonie geweest. Dit naar aanleiding van het artikel van J.v.d.Geld over "Oeverwaluwen in het Gooi" (Korhaan j.2, no.5). Bij het begin van de Meerweg, het weggetje naar het Laarder Wasmeer, werd enige jaren geleden begonnen met de bouw van een complex voor Philips. Men had er een grote berg zand opgeslagen, kennelijk met de bedoeling het er lang te laten liggen, omdat de berg met helm was beplant.

Door het voortdurende afgraven ontstond er ten slotte een steile wand. Dit jaar werden twee wandjes voor het eerst door oeverwaluwen gebruikt. Ik schatte het aantal bewoonde nesten op 10. Op een ochtend begon een aannemersbedrijf een wand af te graven ten gevolge waarvan een deel van de kolonie werd verwoest. Enkele weken later gingen werklieden de berg met een bulldozer te lijf.

Ik stapte er op af en verkreeg de medewerking van de werklieden, die het restant van de kolonie met rust lieten!! Het wordt tijd, dat we in het Gooi eens een beschermde kolonie krijgen zonder verstoring door afgravingen, of door het uithalen door jongens. Zou de afgraving bij Craailo en die bij Huizen niet weer geschikt gemaakt kunnen worden voor oeverwaluwen???

H.Marinus.

(Onder de bestuursmededelingen wordt een brief gemeld, gericht aan het gemeentebestuur van Huizen met het verzoek medewerking te verlenen tot het behoud van een oeverwaluwkolonie. Wat de tweede suggestie betreft: is dit niet iets voor de gezamenlijke afdelingen van de jeugdbonden? Red.).

INVENTARISATIE VAN EEN KLEIN SIGRAVELANDS BUITEN.

Er komt schot in het Avifauna onderzoek van het Gooi. Maar er zijn zoals de secretaris elders vermeldt, nog te weinig medewerkers. Leeft er misschien bij velen angst voor teveel werk??

Hierbij een verslag van een jong lid, dat op voortreffelijke wijze zijn gegevens tot een overzicht samenstelde. Het mag als voorbeeld dienen hoe men op betrekkelijk eenvoudige wijze, in weinig tijd(!) toch zijn medewerking kan verlenen.

De Sperwershof (door G. de Hoog)

De waarnemingen zijn verricht op 18, 24, 26 en 30 juni, 24 en 28 mei, en 4 juni, steeds ongeveer van 's morgens 5 tot 6 uur. Zij werden wat bemoeilijkt door veel regen.

Tjiftjaf, 3 paar. Op 18-4 en 4-6 worden "losse" zangers waargenomen, tamelijk dicht bijeen. Broedgeval lijkt me echter onwaarschijnlijk gezien het feit, dat de andere "tjiffen" nogal honkvast waren.

- 1 op 18-4, 26-4 en 30-4
- 2 op 26-4, 24-5, 28-5 en 4-6
- 3 op 18-4, 26-4 en 30-4

Fitis, 2 paar. Eén was een opvallend honkvaste, regelmatige zanger. Op 4-6 nog een fitis, die niet nader bekeken is.

- 1 op 24-4, 26-4, 30-4 en 24-5
- 2 op 28-5 en 4-6

Tuinfluitier, 3 paar. Tamelijk onregelmatige zang, vanaf nogal verspreid liggende plaatsen (groot territorium?). Zong vaak vrij laat, tot midden op de dag; daardoor misschien veel zang gemist.

- 1 op 24-4, 24-5
- 2 op 26-4, 30-4
- 3 op 18-4, 30-4

Zwartkop, 2 paar. Zong ook gewoonlijk zeer laat, doch 's morgens vaker en langer dan de vorige soort; daardoor toch regelmatig waargenomen. Losse waarneming op 26-4.

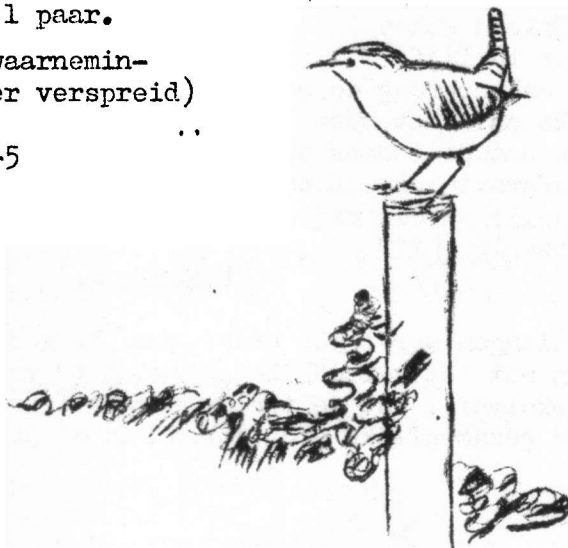
- 1 op 30-4, 24-5, 28-5
- 2 op 18-4, 30-4, 28-5

Spotvogel, 1 paar. Waargenomen op 24-5, 28-5 en 4-6

Gekraagde roodstaart, 1 paar.

Behalve dit paar nog waarnemingen (zingend, doch zeer verspreid) op 18-4 en 30-4.

1 op 18-4, 30-4 en 28-5

Heggemus, 1 paar. Met zekerheid kon 1 broedpaar vastgesteld worden. Vermoedelijk waren het er meer, maar met 18 april als vroegste waarnemingsdatum was daar weinig van te zeggen. De heggemus zong bovendien kort, en onregelmatig. Er werden zeer verspreid nog ex. waargenomen op 18-4, 26-4 en 24-5.

- 1 op 26-4, 30-4, 28-5

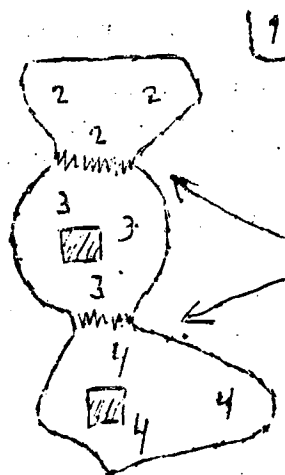
Winterkoning, 7 paar, Deze soort zong regelmatig, en had een klein territorium: hij was dus honkvast. Tweede broedsels waren natuurlijk niet uitgesloten, maar konden in zo'n korte waarnemingsperiode niet vastgesteld worden.

- 1 op 18-4, 24-4, 26-4
- 2 op 26-4, 30-4, 24-5, 28-5, 4-6
- 3 op 18-4, 24-4, 26-4, 24-5
- 4 op 26-4, 24-5
- 5 op 30-4, 24-5, 28-5, 4-6
- 6 op 18-4, 24-4, 30-4, 24-5, 4-6
- 7 op 18-4, 30-4, 24-5, 28-5, 4-6

Roodborst; 3 paar. Misschien een vierde paar bij de gebouwtjes tegen Boekesteyn. Tweemaal gehoord, doch kort en nogal verspreid. Tamelijk honkvast. Hielden allen vrij vroeg op met zingen; 1 wellicht een tweede broedsel, op een iets andere plaats. Bij 3 op 26-4 dichtbij een éénmalige "indringer".

- 1 op 18-4, 24-4, 26-4, 30-4, 28-5
- 2 op 24-4, 26-4
- 3 op 24-4, 26-4

Zanglijster, 4 paar. De zanglijster blijkt een vrij groot territorium te bezitten. Dit is vrij gemakkelijk na te gaan door de verdragende zang, die vaak uitloopt op grensincidenten. Hoewel weinig ter zake doend is een schetsje van de situatie op 24-5 wel interessant:

Op 26-4 een "losse" zanger.

plaatsen waar grensincidenten ontstonden. Vergelijken met het hele territorium steeds opvallend kleine stukjes.

- 1 op 24-5; 28-5, 4-6
- 2 op 30-4, 24-5, 4-6
- 3 op 26-4, 24-5, 4-6
- 4 op 26-4, 24-5, 28-5

Merel, 1 paar. Onverwacht weinig. Misschien te wijten aan het late tijdstip van de waarnemingen: de meeste merels zingen even vóór zonsopgang. Doch bovendien werd elders geen enkele merel (niet zingend) waargenomen.

- 1 op 24-5, 4-6

Vink, 4 paar. Broedsel 1 en 2 zaten nogal dicht bij elkaar, waardoor het niet altijd duidelijk was, welke vink nu aan het zingen was. Dat het slechts één broedsel betrof, is moeilijk aan te nemen. Op 24-5 werd nog een losse vink waargenomen, en elders op 28-5.

- 1 op 18-4, 24-4, 24-5, 4-6
- 2 op 18-4, ? , 28-5
- 3 op 26-4, 24-5, 28-5, 4-6

Groenling, 4 paar. 4 zat in hoge bomen langs de weg, buiten het eigenlijke landgoed.

- 1 op 18-4, 24-5
- 2 op 24-4, 26-4
- 3 op 18-4, 24-4
- 4 op 26-4, 30-4, 24-5, 28-5

Boomkruiper; 2 paar. Beiden in zeer hoge oude beuken en eiken. Een waarneming van een "losse" zingende boomkruiper dateert van 18-4.

- 1 op 26-4, 30-4, 28-5, 4-6
- 2 op 26-4, 24-5, 28-5, 4-6

Koolmees, 3 paar (misschien). Merkwaardig genoeg werden zelden mezen gehoord, hoewel er toch voldoende broedgelegenheid was.

Wellicht heb ik de meeste zang (vroeg in het voorjaar) gemist: let op de vroege zangdata.

- 1 op 24-4, 26-4
- 2 op 24-4, 30-4
- 3 op 18-4, 24-4

Pimpelmees, 1 paar (misschien). Hiervoor geldt hetzelfde als voor de koolmees maar in nog sterkere mate. De pimpelmees werd meer dan eens waargenomen, doch zelden zingend, en op zeer verspreide plaatsen. Op 24-4 2 exx. tegelijk, ver uiteen.

- ? 1 op 26-4, 4-6

Spreeuw, 4 paar. Van 1 en 2 werd het nest gevonden. Uiteraard werden veel meer dan zingende spreeuwen waargenomen. Vermoedelijk wel een aantal broedsels gemist.

- 1 op 24-4
- 2 op 18-4, 26-4, 30-4
- 3 op 18-4, 26-4, 30-4
- 4 op 24-4, 24-5, 4-6

Houtduif, 5 paar. Er werden nog duizen waargenomen op 28-5, (3 exx.), en 4-6.

- 1 op 24-4, 26-4, 30-4, 24-5, 28-5
- 2 op 24-5, 4-6
- 3 op 18-4, 28-5, 4-6
- 4 op 18-4, 24-5, 28-5, 4-6
- 5 op 18-4, 28-5

Grote bonte specht, 1 paar. Werd alleen trommelend gehoord en gezien, steeds wisselend van plaats; was dus vermoedelijk bezig met het afbakenen van zijn territorium.

- 1 op 24-4, 26-4

Kauw, Gaai, Ekster, Volgens de eigenaar van het terrein broedden deze soorten er wel. Vooral de gaai nam ik er regelmatig waar. Ik heb geen nesten kunnen vinden. Dat de ekster er zou broeden, lijkt me onwaarschijnlijk.

Meerkoet, 1 paar. Langs de NO-hoek van het terrein in een sloot.

Overige losse waarnemingen: - Steeds betrof het zingende vogels. kneu op 18-4, staartmees op 18-4, wielewaal op 18-4, braamsluiper op 24-4, boomklever op 26-4, wilde eend op 4-6, turkse tortel op 4-6.

+++++

WAARNEMING VAN ZWARTE IBIS (Plegadisfalcinellus)

In 1968 werd vele keren in het Naardermeer een zwarte ibis waargenomen. Nadere gegevens hierover ontbreken. Op 26 oktober vernam ik van G. Ording dat hij een exemplaar in de ochtend had gezien bij Fort Ronduit (Ijsselmeerkust Naarden). De volgende gegevens kwamen naar voren: de vogel vloog op een afstand van ca. 15 meter naar het oosten. Onmiskenbaar: reiger- vlucht, naar beneden gebogen snavel en een zeer donker, bijna zwart uiterlijk. Door de korte tijd kon verder niets worden waargenomen.

Op 2 november was ik op de Gooise Zomerjade (Ijsselmeerkust) enkele honderden meters van de Huizerpier. Ik keek over het water en hoorde me om waarop mij opviel, dat een troep kieviten en meeuwen zich in een wolk samentrok rond een vrij grote vogel, met een zeer typische vlucht: na enkele vleugelslagen volgde een vrij lange glijpauze (enigszins kiekendiefachtig)

Toen ik hem door de kijker bekeek bleek het een zwarte ibis te zijn.

Ik zou hem als volgt willen beschrijven:

Snavel: duidelijk omlaag gebogen, of dit gelijdelijk met een knik ging heb ik niet kunnen uitmaken. De kleur leek lichtpurper.

Verenkleed: geheel zwartbruin, alleen op de vleugels (bovenkant) een moeilijk zichtbare blauwgroene vleugelvlek. Elke vleugel miste enkele slagpennen.

Poten: donker.

Vlucht: Na verstoring: vrij snelle reiger- vlucht. In de normale vlucht werden echter enkele vleugelslagen afgewisseld door

Zie verder pag. no. 13

-5

AVIFAUNA--COMMISSIE .

vraagt medewerkers

Mocht de nestkastencommissie zich op 10 oktober verheugen op een vrij goed bezochte "werkavond", bij de Avifauna-commissie lagen de zaken iets anders. De opkomst viel wat tegem.

Rond de langzaam warm wordende kachel opende de voorzitter S.H.v.d. Meulen, de avond met de algemene bespreking van het doel, het werk en de moeilijkheden van de Avifauna-commissie.

Het inventarisatieonderzoek moet vooral regelmatig gebeuren, waarbij een zekere deskundigheid op het gebied van vogelzang wel gewenst is. Tevens werd een woord van dank gesproken aan het adres van mijn voorganger de heer D.A.Jonkers, voor al het werk, dat hij voor de commissie had gedaan.

De heer J.L.M.Bos, voorzitter van de Vogelwerkgroep, gaf hierna een toelichting op de financiële kant van de uitgave van de "Avifauna van Midden-Nederland", na een gesprek met een uitgever. Intussen ontwikkelde zich een, niet ter zake dienende maar overigens wel boeiende discussie over de Vogelbescherming in andere Europese landen, met name in Italië, Frankrijk en België.

Hoe belangwekkend ook, het hoort niet tot de toch al uitgebreide werkzaamheden van de Avifauna-commissie.

Wat betreft de resultaten van het afgelopen seizoen: die vielen wat tegen. Slechts van enkele leden mocht ik de vaak fraai uitgewerkte gegevens ontvangen. Anderen stuurden bericht, dat zij verhinderd waren hun gebied of wijk te inventariseren, maar dit het volgend seizoen beter te zullen doen.

Vooraf de jeugdbonders lieten echter vaak verstek gaan. Het is nog een vraag hoeveel gebieden of wijken het volgend jaar geïnventariseerd zullen worden. Voorlopig worden van de 36 gebieden er het volgend jaar 10 zeker geïnventariseerd en 3 waarschijnlijk.

Van de 24 wijken in Bussum 8 zeker en 2 waarschijnlijk.

In de volgende "Korhaan" hoop ik een definitieve opgave te kunnen doen. Wij hopen dat dan meer leden zich zullen opgeven voor dit werk, want er zijn veel mensen nodig om de ons toegewezen 18.000 ha. op broedvogels te inventariseren!!

Belangstellenden kunnen zich opgeven bij de Avifauna-secretaris,

Ch.M.Steen,
Adm. de Ruyterlaan 139,
Hilversum.

VERVOLG waarneming Zwarte Ibis.

lange glijpauzes.

Gedrag: Voortdurend fouragerend in moerassig grasland als een wulp. De vogel voegde zich om 15.30 uur bij drie blauwe reigers. Reigerhabitus.

Gestreekte hals en poten.

Grootte: Duidelijk groter dan een wulp en zwaarder gebouwd.

Tussen 16.30-17.30 uur hebben de heren Bos en Blonet en Mevr. Blonet-Houillier de vogel gezien.

Om 17.30 uur vloog de ibis richting Noord.

Resumerend ben ik tot de conclusie gekomen, dat het hier een zwarte ibis betreft, adult in winterkleed.

E.Osieck.

BLADKONINKJE (*Phylloscopus inornatus*)
in het Gooi.

Op 2 november 1968 vingen en ringden de heren K. Visser en J. v. d. Geld een bladkoninkje aan de IJsselmeerkust bij Valkeveen. De vogel werd als volgt beschreven:

Kin, keel en borst: vuilwit-geelachtig

Flanken: geelachtig

rug: donkergroen

voorhoofd en kruin: als rug

Oog- en vleugelstrepen: geel

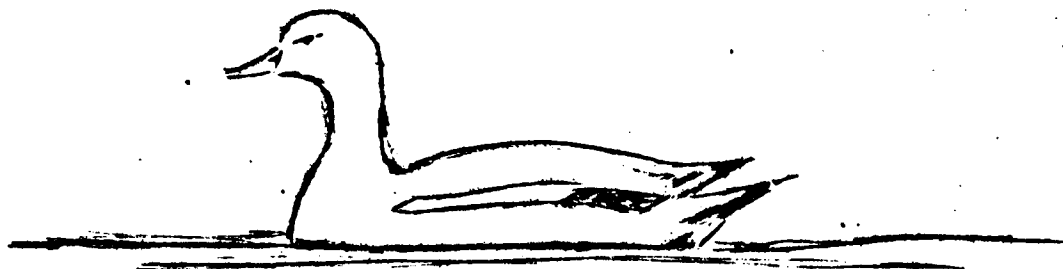
Stuit en bovenstaartdekveren: als rug

Poten: donkerbruin

Op buitenvlaggen van grote en kleine slagpennen groengele strepen.
Op buitenvlaggen van kleine slagpendekveren meer groenige rand met aan de toppen witte punt.
Vleuggellengte 56 mm. De vogel werd direct als bladkoninkje herkend.

+++++

CASARCA'S IN GOOIMEER
(*Casarca ferruginea*).

Het blijft met de casarca's een moeilijke zaak. Worden er ontsnapte exemplaren waargenomen of gaat het echt om vogels afkomstig van Zuid-Europa?

De laatste maanden zijn er regelmatig casarca's gezien op het Gooimeer. Ik nam een aantal keren met diverse waarnemers één vogel waar, steeds een vrouwtje.

Op 1 augustus echter verbleven er drie casarca's in het IJmeer, even ten Noord-oosten van Muiderberg langs de dijk van Zuid-Flevoland paal 1.8. Vogelcineast Jan van de Kam, die bij mij in de auto zat, nam er met de telelens enkele foto's van. De drie casarca's zagen er fris uit, waren bijzonder schuw en zwommen ondanks de "rijdende schuilhut" snel weg.

Het ging hier om 3 vrouwtjes! Ook bij Lelystad-haven werden door leden van de Vogelwerkgroep Amsterdam drie casarca's waargenomen.

In dit bericht werd echter melding gemaakt van twee vrouwtjes en één mannelijk exemplaar. Voorts is het bekend, dat er zich enige tijd een casarca heeft opgehouden in het Hilversums Wasmear, zoals meestal het geval is met een enkel exemplaar, in gezelschap van bergeenden.

J.L.B.

Van de commissie :

Langs de dijken van

ZUIDELIJK - FLEVOLAND

Zoals bekend wordt er door de leden van de commissie Zuidelijk-Flevoland wekelijks geteld en genoteerd wat er aan vogels te zien is in de nieuwe polder. We ontvangen nu ook de waarnemingen van de leden van de KNNV- VWG uit Amsterdam, waar we bijzonder erkentelijk voor zijn.

We willen U de interessantste waarnemingen niet onthouden. Hieronder volgen enkele, gedaan in de periode van 28 september tot en met 23 november van dit jaar. Het betreft hier de dijkvakken Nijkerk-Muiderberg en Muiderberg-Lelystad-haven.

Roodhalsfuut : één waarneming : 2 ex. op 23-11

Geoorde Fuut : twee waarnemingen : 1 ex. op 7-11 en 3 ex. op 3-11

Dedaars: geregeld aanwezig in het Gooimeer en Eemmeer. Tot max. 25 exx. op 3-11

Lepelaar: Waargenomen tot 5-10 ; 6 exx, voedselzoekend in polder (tussen gemaal en Lelystad-haven). Daarna niet meer.

Krakeend: Wordt geregels gezien. Tot max. 20 exx.

Krooneend: Wordt vrijwel tijdens iedere excursie gezien in gering aantal, 1-5 exx..

Witoogend: Eén waarneming betreffende een mannetje, 19-11. De oend zat op een steen aan de voet van de dijk ter hoogte van Huizen. De Avifauna van Nederlanders vermeldt deze soort als: Doortrekker in zeer klein aantal (= 1-100 exx) van augustus tot in november.

Grote zeeëend: 1 ex. op 23-11

Eidereend: Verscheidene waarnemingen o.a. 18-11: 3 00 en 3 exx. op 23-11, voornamelijk in het Gooimeer.

Grauwe gans: Vrijwel altijd aanwezig voornamelijk ter hoogte van het Gooimeer. Op 5-10 was er plotseling zeer veel trek (ook boven Hilversum) Enkele duizenden exx. vlogen toen vanuit het NO naar het ZW. Op 17-11 werd echter geen Gr.ganzen gezien en op 23-11 slechts 3 exx.

Kleine zwaan: Verschillende waarnemingen o.a.: 3 exx. op 25-10 (Eemmeer) en 5 exx. op 17-11 (Gooimeer), 30 exx. op 18-11. Steeds in gering aantal.

Buizerd: Slechts vier waarnemingen 1 ex., 12-10; dito op 28-9, 9-11 en 17-11

Bruine Kiekendief: Waargenomen tot 20-10. Max. 8 exx. op 13-10. Het betreft hier vrijwel steeds 00 of jcv. exx.

Blauwe kiekendief: Eerste waarneming 1 00 op 20-10, reeds 14 exx. op 17-11 langs dijkvak Nijkerk-Muiderberg. zes exx. op 23-11.

Visarend: Eén waarneming op 17-10; 1 ex. bij het gemaal.
Smelleken: Vijf waarnemingen op 3 en 5 00 resp. op 28-9 en 10-11.
Torenvalk: Tot max. 27 exx. op 28-9 ++,
Porseleinhoen: Eén waarneming van 1 ex. op 18-11, doch waarschijnlijk algemener.
Witgatje: 2 exx. op 13-10, vrij late waarneming.
Grote jager: Eén waarneming: 7-10 voor de slagboom bij Lelystad-haven. De vogel joeg achter een meeuw aan, die daarop zijn prooi op het wegdek liet vallen. De Avifauna van Nederland vermeldt deze soort als doortrekker in zeer klein aantal (=1-100), voornamelijk langs de kust.
Dwergmeeuw: Eén waarneming op 3-11.
Drieteenmeeuw: 1 ex. op 18-11 bij het gemaal.
Noordse stern: 1 ex. op 3-11. Volgens de Ned. Avifauna trekt deze soort weg van beg. juli tot in okt., laatste datum 27 okt.. Het betreft hier dus wel een zeer late doortrekker.
Velduil: Drie waarnemingen. Telkens 1 ex. op 3-11, 17-11 en 18-11. Waarschijnlijk betreft het hier eenzelfde ex. omdat de vogels op vrijwel dezelfde plaats gezien werden (langs het Gooimeer).
Strandleeuwerik: Tot nu toe één waarneming op 20-10. 9 exx. (Tussen Muiderberg en gemaal).
Huiszwaluw: Op 28-9 bij de slagboom te Lelystad-haven een albiné ex.
Grote pieper: Vijf waarnemingen, 1 ex. op 28-9 en 12-10: 2 exx. op vrijwel dezelfde plaats. Men was er zeker van dat het niet hetzelfde ex. betrof als op 28-9. Verder 1 ex. op 3-11; 1 ex. op 9-11; 2 ex. op 10-11. De Ned. Avifauna noemt de grote pieper een zeer zeldzame gast (= 1-12 exx.)
Oeverpieper: Regelmatige waarnemingen van 1 ex..
Klapkster: Eén waarneming van 2 exx. op 25-10 (Muidergerg-gemaal). Voorzover bekend de eerste waarnemingen dit najaar.
Beflijster: Twee waarnemingen. Twee 00 op 28-9 (Gooimeer); 1 0 op 6-10 (Muiderberg).
Vuurgoudhaantje: Eén waarneming van 2 exx. op 12-10.
Ijsgors: 1 ex. op 12-10. Vooral de roep werd duidelijk gehoord, n.l. de korte vrij harde triller, gecombineerd met tjeü of pjéü.
Sneeuwgorst: Telkens 2 exx. op 18-11 en 23-11.
Frater: Ongeveer 20 exx. op 18-11, en twee groepjes van elk 10 exx. op 10-10
Notenkraker: Slechts één waarneming van 1 ex. op 28-9 ter hoogte van Bunscho

ten.

Namens de commissie Zuidelijk-Flevoland,

J. Harder.

Vogels van een kwekerij

Ons lid Nico Verlaat, heeft de broedvogels geteld van een kwekerij in Naarden. Het betreft hier het gebied, dat grenst aan de spoorbaan, de Karnemelksloot en de Cort van der Lindenlaan. Hij was degene, die als eerste in het Gooi - op deze kwekerij - de notenkrakers waarnam. Het lijstje broedvogels ziet er als volgt uit :

merel plm. 15 nesten, heggemus plm. 10, zanglijster plm. 12, kneu plm. 6, staartmees 1, pimpelmees 1, grasmus 1, tjiftjaf 3, fitis plm. 3, houtduif 1, vink plm. 2, groenling plm. 2, roodborst plm. 4, spreeuw 1 en huismus 2: Veel merel- en zanglijster-nesten werden door katten uitgehaald.

VELDWAARNEMINGEN

- Roodhalsfuut: 1 ex.; 16/11 Muiderberg (G.Ording)
Roerdomp: 1 ex.; 17/11 Eempolder (Bos, Jacobs)
Zwarte Ibis: 1 ex.; 2 /11 Huizermeent (E.Osieck e.a.)
Brilduiker: 3 exx.; 16/11 Laarder wasmeer (D.A.Jonkers)
Eidereend: 2 exx.; 30/10 Huizerpier (stookolieslachtoffers (E.Osieck)
Gr.Zaagbek: 1 0 ; 6/10 Muiderberg (J.v.d.Geld)
Gr.Gans: vele honderden exx. overvliegend op 5/10. Vliegrichting
No--Zw. Door velen waargenomen.
400 exx.; 5/12 Laarder Wasmeer (D. .Jonkers)
Buizerd: 1-2 exx. ; Geregeld waargenomen tijdens de periode Nov-Dec.
in of op : Eempolder, Smitshuizerbos, Horstermeerpolder,
Bikbergen, Laarder Wasmeer, Huizermeent, Naardermeer, Valkeveen,
Spanderswoud, Boekesteyn, Hilverbeek en Oud-Naarden.
Ruigp.Buizerd; 1 ex.; 25/11 Hollandse Rading (P.Verbij e.a.)
Sperwer: 1 ex.; 30/10 Laarder Wasmeer (D.A.Jonkers)
1 ex.; 2 en 5/11 Kwekerij Huizerstraatweg Naarden (G.Ording)
1 ex.; 9/11 met prooi nabij Valkeveen/Naarden (J.v.d.Geld)
1 ex.; 27/11 ,, ,, , Hilverbeek (J.v.d.Geld)
Wespendief: 1 ex.; 29/10 Groeneveld (P.Verbij e.a.)
Bl.Kiekendief: 1 ex.; 17/11 Huizermeent(E.Osieck), Eempolder (Bos, Jacobs)
1 ex.; 20/10 Ford Ronduit (G.Ording)
Slechtvalk: 1 ex.; 22/11 Hilversum (P.Verbij)
1 ex.; 24/11 Eijkenstein (H.Marinus)
Smelleken: 1 ex.; 19/10 Eukenberg (D.A.Jonkers)
1 ex.; 26/10 Valkeveen /Naarden (J.v.d.Geld)
1 ex.; 4/11 Expohal H'sum (P.Verbij e.a.)
1 ex.; 17/11 Huizermeent (G.Ording)
Patrijs: 60 exx.; 5/12 Westerheide (Bos, Osieck)
Krielhaan; 1 ex.; 5/12 Westerheide (Bos)
Waterral: 6 exx.; 10/11 L arder Wasmeer (D.A.Jonkers)
Bokje: 1 ex.; 13/10 Huizermeent (E.Osieck)
Houtsnip: 1 ex.; 2/11 Dassenbos (D.A.Jonkers)
2 exx.; 5 /11 Schoonoord 's-Graveland (J.v.d.Geld)
Bosruiter: 1 ex.; 14/11 Laarder Wasmeer (D. .Jonkers)
Ransuil: 1 ex.; 20/10 Fort Ronduit, gevangen en geringd (B.v.Ingen)
1 ex.; 8/11 Valkeveen/Naarden, ,, ,, (K.Visser)
Kerkuil: 1 ex.; 25/10 Groeneveld (P.Verbij e.a.)
Kl.B.Specht: 1 ex.; 19/10 Fort Ronduit (G.Ording, B.v.Ingen)
Zwarte Specht: 1 ex.; 3/10 Hilversums Wasmeer (D.A.Jonkers)
Oeverpieper: 1 ex.; 17/11 Huizermeent (E.Osieck)
Klapekster: 1 ex.; 1/11 Hilverbeek met mees als prooi. (J.v.d.Geld)
1 ex.; 6/11 Expohal (H'sum) (P.Verbij e.a.)
2 ex.; 20/10 Nw.Loosdrecht (D.A.Jonkers, T.Kemper)
1 ex.; 20/11 Laarder Wasmeer (D. .Jonkers)
Zw.Roodstaart: 1 0 ; 5/10 zingend ex. Koekoekslaan Bussum (R.de Wijs)
Vuurg.Haantje: 4 exx.; 19/10 Fort Ronduit (G.Ordning, B.v.Ingen)
5 exx.; 4 /11 Hilverbeek (J.v.d.Geld)
Pestvogel: 3 exx.; 20/11 Eukenberg (D. .Jonkers)
1 ex.; 8/11 Esiaan Bussum (F.Rijnja)
Baardmees: 3 exx.; 20/11 Laarder Wasmeer (D.A.Jonkers)
45 exx.; 30/10 Huizerpier (E.Osieck)
Ysvogel: 5 exx.; 1/10 Hilverbeek (J.v.d.Geld)
Geelgors: 1 ex.; 23/11 Muiderberg (G.Ording)
Putter: 20 exx.; 5/12 Bussumer heide (R. de Wijs)
Appelvink: 4 exx.; 15 en 16/10 Hilverbeek (J.v.d.Geld)
7 exx.; 17/10 ,, ,,
1 ex.; 13 /12 ,, ,,
Notenkraker: laatste exx. tot nu toe op 9/12/68.

Uit andere bladen: (in portefeuille)

"Aythya", Vogelwerkgroep NJN:

"Het massaal doden van zangvogels in België, "Terreinkeuze van dodaars in winter", "De Friese kust", "De Banckspolder op Schier" (Schiermonnikoog).
in no.5-'68: "Verslag week-end Lelystad-haven, "Verslag wulpenwerkgroep (Schier)", "Waterwild op de Ventjagersplaten en verslag weekend friese kust.

Het Vogeljaar no. 5 :

Rode flamingo's broedden in artis, Ook Belgen inventariseerden hun vogels, Een vogelparadijs aan het Velencemeer (2), Over spelende merels, meesjes en nog wat door mevr. E. Mulder-Lenjes te Naarden, Blauwe reiger grijpt een levende wezel (door R. Stuurman te Lemnes), Vaak veel stootvogels in de Bempolder door J. Tolnerx te Baarn, Het probleem der omgezette vogels in scholen.

De Pierewieter, VWG-NJN, aug. Ganzennummer met verslag van winterweekend in Zuidland met uitgebreide verslagen, tabellen en grafieken over grauwe, brand-, kol-, en rietgans, en de ondersoorten van de rietgans.

Veld en Vitrine: Fries Natuurhist. Mus. sept. '68:

De notenkraaker, terugmelding geringde vogels.

Vanellus : Bond v. Friese vogelwachten, sept '68:

De Banckspolder op Schiermonnikoog, De notenkraakers invasie, concentratie van kwikstaarten, Inventarisatie (en beperking) knobbelzwanen, Oktober: De notenkraakers invasie, De kwartelkoning in Frisland, Visarenden op de Makkumerwaard.

Buitenlandse bladen:

Le courrier de la nature, (2e Trimestre 1968): met o.a. L'Oie cendree (grauwe gans), La chasse des petits oiseaux en europe (3e Trimestre 1968): met o.a. : Insecticides et protection de la nature, Les vatours de France (De gieren van Frankrijk).

Nieuwsbrief Vogelbescherming no.4 nov. '68:

Zangvogels in België (over de massale vangst), Vogelbeschermingscongres te Stuttgart.

Natura KNNV, dec. '68:

Notenkraakersinvasie (enige gegevens), Scharrelaar in de Imbos, Grauwe Pijlstormvogel op Terschelling.

TIP

TOP

FA

J.A. van Hoek

**SPECIALZAAK
DIERENBENODIGDHEDEN**

BUSSUM

**TEL: 17669
NASSAULAAN 6**

*Voor Uw vakantie-,
zaken- en
vogelvliegreizen*

naar het oudste reisbureau in het Gooi

**PASSAGEREISBUREAU
DE JONG**

Paulus Potterlaan hoek Brediusweg 35 Bussum
Telefoon (02159) 172 00-196 56

UNIE-OPTIEK

Gen. de la Rey laan 1a Bussum

voor uw

PRISMAKIJKER

en uw

BRIL

DE KAMPIOEN

door rechtstreekse import leveren wij U ALLE
onderdelen voor

RIJWIEL- en BROMFIETS

Heerenstraat 77 Hilversum Telefoon 425 72

Geopend op vrijdagavond

voor losse bloemen
kamer- en tuinplanten

bloemisterij
gerard lamaker
boomberglaan 71a
telefoon 4 29 63
hilversum

breng eens een bezoek aan onze kwekerij!

*Al uw natuurboeken
speciaal op het gebied van*

VOGELS

bij

Boekhandel Wilhelmina

Landstraat 33b Bussum
Telefoon (02159) 1 31 03